

Naziv kolegija	KRIMINOLOGIJA	
Nastavnici	Prof. dr. sc. Davor Derenčinović Izv.prof.dr. sc. Anna-Maria Getoš Kalac	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	I semestar Redoviti	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	Predavanja	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	6	
Broj sati po semestru	20	
Ciljevi kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Steći znanja o kriminologiji kao znanstvenoj disciplini, uključujući njezin predmet, metode, definiciju i odnos s drugim kaznenim znanostima; 2. Prepoznati fenomenološke osobitosti različitih pojava oblika kažnjivih ponašanja, posebice delikata nasilja, imovinskog kriminala, zloporabe opojnih droga, organiziranog kriminala, korupcije i pranja novca, cyber-kriminala, te fenomenološke osobitosti određenih skupina delinkvenata, uključujući maloljetnike, osobe s duševnim smetnjama, žene, starije osobe i prethodno osuđene osobe (recidiviste); 3. Razumjeti i objasniti kriminološku etiologiju, tj. teorije o uzrocima kažnjivih ponašanja, posebno prve kriminološke diskurse, pozitivističku školu, ekološke teorije, teoriju anomalije, teoriju etiketiranja, teoriju diferencijalne asocijacije, teoriju genetske predispozicije za kažnjivo ponašanje i ostale biološke teorije, radikalnu kriminologiju te ostale kriminološke teorije; 4. Kritički vrednovati i prepoznati ostala kriminološki relevantna područja, posebice viktimologiju, ali i penologiju i znanstveno utemeljenu politiku suzbijanja kažnjivih ponašanja, uključujući najnovije spoznaje dobivene kriminološkim istraživanjima. 		
Sadržaj kolegija		
<p>Određivanje predmeta i pojma kriminologije, mjesto kriminologije u sustavu znanosti, povijesni razvitak kriminologije (preteče kriminologije od antičkog razdoblja filozofije do kraja XVIII. st. prva prava kriminološka istraživanja i oblikovanje spoznaja u XIX st. razvitak kriminologije u XX. st. teorije i škole), odnos suvremene kriminologije i onog dijela viktimologije koja se odnosi na žrtve kažnjivih ponašanja. Uzroci kažnjivih ponašanja (etiologija). Uvod u etiologiju kažnjivih ponašanja, pojam uzroka u kriminologiji, podjela kriminogenih čimbenika, uzroci i orijentacije u kriminologiji. Vanjski uzroci kažnjivih ponašanja (egzogeni etiologija): opći društveni uvjeti u državi i čovječanstvu, posebni društveni uvjeti s obzirom na društvene slojeve, profesiju, mjesto stanovanja, obiteljske prilike, rasnu, religijsku i nacionalnu pripadnost, teorije o odlučujućim djelovanjima posebnih društvenih uvjeta, teorije diferencijalne asocijacije i identifikacije, teorije kulturnog konflikta, teorije društvenog interakcionizma. Uzroci kažnjivog ponašanja u osobi počinitelja (endogeni etiologija): Opći osobni uvjeti: fiziološke osnove psihičkih pojava, motivacija, frustracija, obrambeni mehanizmi, emocije. Posebni osobni uvjeti: ličnost počinitelja kažnjivog djela) temperament, karakter, sposobnosti, stavovi i shvaćanja). Psihički poremećene osobe kao počinitelji, tipologija delinkvenata- Teorije po kojima su endogeni uzroci odlučujući u kriminogenezi: Teorija biološke inferiornosti, teorija naslijeđenih sklonosti delinkventom ponašanju, teorija urođene kriminalne supstancije, endokrinološka teorija, psihoanalitička teorija, teorija frustracije i teorija neprilagođenosti. Odnos djelovanja endogenih i egzogenih kriminogenih čimbenika. Pojavni oblici kažnjivih ponašanja (fenomenologija). Prikupljanje podataka o pojavnim oblicima delinkvencije. Statistika i "tamna brojka" delinkvencije "Case study". Podaci o kriminalu u svijetu, i kod nas. Kriminal kao masovna pojava u svijetu. Tendencije i novi oblici kriminala. Posebno o fenomenološkim skupinama : Prema vrsti kaznenih djela: Zločini, kaznena djela i prekršaji. Delikti nasilja (ubojstva, terorizam, otmice, silovanja, razbojništva) Imovinski delikti, prometna delinkvencija organizirani kriminal, korupcija, pranje novca,</p>		

kompjutorski kriminal. Prema počiniteljima: Maloljetni delinkventi, žene, recidivisti, duševno abnormalni delinkventi.

Očekivani ishodi učenja

Nakon uspješno savladanog predmeta student (postdiplomant) će moći:

Znanje i razumijevanje

- **definirati** pojam kriminologije i njezin odnos prema drugim kaznenopravnim znanostima;
- **prepoznati** osnovne kvantitativne i kvalitativne kriminološke metode;
- **identificirati** ključne značajke pojava oblika kažnjivih ponašanja (kriminološke fenomenologije) i njihove uzroke (etiologija);
- **grupirati** kriminološke teorije u kontekstu prostora i vremena njihovog nastanka i razvoja;
- **kritički vrednovati i prepoznati** delinkventna ponašanja te uspješno izvršiti podjelu na kažnjiva ponašanja u širem smislu te kaznena djela;
- **razumjeti i objasniti** najnovije empirijske spoznaje s područja istraživanja kažnjivih ponašanja, njihovih počinitelja i žrtava u kontekstu društva i kaznenopravnog sustava;
- **sažeti** sva stečena znanja iz područja kriminologije, i njezine najvažnije značajke kako bi se razumjela kažnjiva ponašanja.

Primjena

- **koristiti** osnovne kriminološke pojmove i terminologiju;
- **interpretirati** rezultate kriminoloških istraživanja;
- **izabrati** kriminološke metode primijenjene predmetu izučavanja;
- **primijeniti** stečeno znanje iz kriminološke fenomenologije i etiologije u praksi;
- **koristiti se** metodama koje se koriste prilikom istraživanja u kriminologiji i **rukovati** raznim stečenim vještinama prilikom obrade podataka prikupljenih istraživanjem kažnjivih ponašanja.

Analiza

- **usporediti i analizirati** rasprostranjenost, kretanje i strukturu kriminala u Hrvatskoj i inozemstvu;
- **izračunati** stopu kriminala;
- **izdvojiti** najvažnije kriminogene i viktimogene dispozicije te endogene i egzogene čimbenike koji doprinose kriminogenezi i viktimogenezi;
- **ispitati i kategorizirati** različite kriminološke i viktimološke teorije te **povezati** iste s različitim pojavnim oblicima kažnjivih ponašanja;
- **analizirati** podatke istraživanja i pravilno **tumačiti** dobivene rezultate u cilju provjere postavljenih hipoteza.

Sinteza

- **osmisliti** sadržaj i tijek kriminološkog kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja;
- **predlagati** potrebne izmjene kaznene politike i politike kažnjavanja s obzirom na pojedine pojavne oblike kažnjivih ponašanja;
- **izgraditi** metodološki sustav za izradu pisanih radova s područja kriminologije i osnova kaznenog prava;
- **osmisliti** protokol izrade pisanog rada, **formulirati** odgovarajuće hipoteze i **sastaviti** koncept s predloškom radne literature;

Vrednovanje

- **ocijeniti** kvalitetu, održivost i provedivost mjera i strategija za suzbijanje kažnjivih ponašanja u praktičnim uvjetima i na temelju empirijskih kriminoloških i normativnih kaznenopravnih spoznaja;
- **odabrati** daljnje izučavanje pojedinih segmenata kriminologije i kaznenog prava i **procijeniti** koje je područje najprimjerenije za daljnju subspecijalizaciju;
- **preispitati i valorizirati** dnevno-političke i medijske rasprave o rasprostranjenosti, kretanju i stanju kriminala u kontekstu znanstveno utemeljenih kriminoloških i viktimoloških spoznaja.

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta student (postdiplomant) će moći:

- **prezentirati** u javnosti stečena i usvojena znanja te predstaviti ishode učenja;
- **izražavati** se pravnički precizno i jasno uz odgovarajuću razinu argumentacije vlastitih teza;
- **unaprjeđivati** komunikacijske vještine i stečena znanja;
- **sudjelovati** u timskom radu i praksi;

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

Oblici provjere znanja

	Oblici provjere znanja	Razina znanja sukladno Zakonu o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru
1.1.	Sudjelovanje u grupnoj raspravi	Razina znanja 4
1.2.	Pisani ispit	Razina znanja 4
1.3.	Usmeni ispit	Razina znanja 3

Sudjelovanje na nastavi

Predavanja su zamišljena kao interaktivna cjelina u kojoj se komunikacijom između predavača i studenata predaje gradivo uz sudjelovanje studenta svojim pitanjima i iznošenjem svojeg mišljenja te komentiranjem aktualnih i znanstveno relevantnih tema. Od studenata se očekuje pripremljenost, aktivno sudjelovanje i kritički osvrt, te se evaluira njihov doprinos raspravi.

Pisani ispit

Pisani ispit sastoji se od esejskih pitanja, kojima se provjerava sposobnost studenta u primjeni znanja na nove činjenice, te sposobnost selekcije važnih činjenica i pravilnog zaključivanja.

Usmeni ispit

Usmeni ispit predstavlja bitno više od točne reprodukcije naučenih činjenica te se od studenta traži dobro razumijevanje materije, kao i pravno-logično zaključivanje te obrazlaganje svojih odgovora, stavova i mišljenja.

Kriterij ocjenjivanja

Ocjenjivanje se provodi tijekom nastave uz odgovarajući ishod učenja i konačno na pisanom i usmenom ispitu iz kolegija. Usmeni ispit predstavlja razgovor sa studentom, tijekom kojeg se traži razumijevanje materije.

Završna ocjena ispita u pretežitom je dijelu utemeljena na znanju pokazanom tijekom ispita, ali i na sudjelovanju u nastavi. Aktivnost i pokazano znanje tijekom nastave uzet će se u obzir pri formuliranju konačne ocjene, a kriteriji za ocjenjivanje jesu svi ishodi učenja odnosno pokazano znanje i razumijevanje materije iz kriminologije, sposobnost analize i sinteze te odgovarajuće vrednovanje sadržaja usvojenih tijekom nastave. Ocjena se određuje sukladno navedenim parametrima, skale od nedovoljan (1) do izvrstan (5).

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Kvaliteta se prati tijekom cijelog nastavnog procesa te kroz interakciju sa studentima, a nakon završenih predavanja putem ispita

Obveze studenata

Prisutnost na predavanjima, pripremljenost, aktivno sudjelovanje na nastavi i polaganje ispita.

Obvezna literatura

Derenčinović & Getoš, Uvod u kriminologiju s osnovama kaznenog prava, Zagreb, 2008.
Singer & dr., Kriminologija, Zagreb, 2002.

Osnovna izborna literatura

(alternativno dva naslova od kojih barem jedan na stranom jeziku):

Horvatić, Osnove kriminologije: temelji učenja o pojavnim oblicima i uzrocima kažnjivih ponašanja, Zagreb, 1998.
Kaiser. Kriminologie, Eine Einfuehrung in die Grundlagen, Heidelberg, 1997.
Maguire i dr., Oxford Handbook of Criminology, Oxford, 2007.
Šilović, Uzroci zločina, Zagreb, 1913.